

O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirining
2025 yil "23" iyundagi
180-sonli buyrug'iga
2-ilova

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
RESPUBLIKA IXTISOSLASHTIRILGAN ONA VA BOLA SALOMATLIGI ILMIIY-AMALIIY TIBBIYOT
MARKAZI**

**«HOMILADORLIK PAYTIDAGI QANDLI DIABETI (GESTATION QANDLI DIABET)»
NOZOLOGIIYASI BO'YICHA TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH MILLIIY KLINIK STANDARTI**

TOSHKENT 2025

**«HOMILADORLIK PAYTIDAGI QANDLI DIABETI (GESTATSION QANDLI DIABET)»
NOZOLOGIYASI BO‘YICHA MILLIY KLINIK STANDARTI**

XKT-10/11 bo‘yicha kodlanishi:	Nozologik nomlanishi:	Nozologiya bo‘yicha ambulatoriya sharoitida tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar		Nozologiya bo‘yicha statsionar sharoitda tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar	
		Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo‘shimcha jalb etiladigan mutaxassislar	Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo‘shimcha jalb etiladigan mutaxassislar
XKT-10		Oilaviy shifokor, akusher- ginekolog, endokrinolog	Terapevt, okulist, nevropatolog, nefrolog, kardiolog	Akusher- ginekolog, endokrinolog	Terapevt, okulist, nevropatolog, nefrolog, kardiolog
O24	Homiladorlik paytidagi qandli diabet				
O24.0	Ilgari bor bo‘lgan insulinga bog‘liq qandli diabet				
O24.1	Ilgari bor bo‘lgan insulinga bog‘liq bo‘lmagan qandli diabet				
O24.2	Ovqatlanish yetishmovchiligi bilan bog‘liq, ilgari bor bo‘lgan qandli diabet				
O24.3	Ilgari bor bo‘lgan aniqlanmagan qandli diabet				
O24.4	Homiladorlik paytida paydo bo‘lgan qandli diabet				
O24.9	Homiladorlik paytidagi, aniqlanmagan qandli diabet				
XKT-11					
JA63.0	Homiladorlikgacha mavjud bo‘lgan 1-tip qandli diabet				
JA63.1	Homiladorlikgacha mavjud bo‘lgan 2-tip qandli diabet				
JA63.2	Homiladorlik qandli diabeti				
JA63.Y	Homiladorlikdagi boshqa aniqlangan qandli diabet				
JA63.Z	Homiladorlikdagi aniqlanmagan qandli diabet				

**HOMILADORLIK PAYTIDAGI QANDLI DIABETIDA MUNTAZAM TASHSIXLASH, DAVOLASH, REABILITATSIYA QILISH VA DISPANSER
CHORALARI**

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Tez va shoshilinch tibbiy yordam ko‘rsatish darajasi va turi bo‘yicha					Xizmat ko‘rsatish yoki tekshiruvni o‘tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam*				
		TTYO/ uy sharoitida	OP/ OSHP/ KTMP	Tuman shifoxonasi	Viloyat miqyosidagi TM	Respublika miqyosidagi TM		

Asosiy mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Shikoyatlar va anamnez 2. Obyektiv ko'rik 3. Fizikal va klinik tekshiruv	Oilaviy shifokor	Oilaviy shifokor, endokrinolog, akusher-ginekolog	Akusher-ginekolog, endokrinolog	Akusher-ginekolog, endokrinolog	Akusher-ginekolog, endokrinolog	3	butun homiladorlik davri
<i>Izoh: Tumanda mutaxassis bo'lmagan hollarda, bemorlar qo'shni tumanga yuboriladi.</i>								
Mutaxassis (shifokor) maslahati (qo'shimcha)	1. Shikoyatlar va anamnez 2. Obyektiv ko'rik 3. Fizikal va klinik tekshiruv	-	Terapevt, okulist, nevropatolog, nefrolog, kardiolog	Terapevt, okulist, nevropatolog, nefrolog, kardiolog	Terapevt, okulist, nevropatolog, nefrolog, kardiolog	Terapevt, okulist, nevropatolog, nefrolog, kardiolog	2	butun homiladorlik davri
<i>Izoh: Bemorni tekshirish paytida hamroh kasalliklar aniqlanganda, tibbiyot muassasalari darajasida ko'rsatmalarga muvofiq qo'shimcha mutaxassislar maslahati o'tkaziladi..</i>								
Asosiy laborator tekshiruvlar	1. Umumiy (klinik) qon tekshiruvi	+	+	+	+	+	1	butun homiladorlik davri
	2. Umumiy (klinik) siydik tahlili	+	+	+	+	+	1	
	3. Qon guruhi va Rh omilini aniqlash	-	-	+	+	+	1	
	4 Koagulogramma	-	-	-	+	+	1	
	5 Vasserman reaksiyasi (RW)	-	-	+	+	+	1	
	6 HBsAg aniqlash	-	-	+	+	+	1	
	7 OIV aniqlash	-	-	+	+	+	1	
	8 AntiHCV aniqlash	-	-	+	+	+	1	
	9 Qon guruhini aniqlash	-	-	+	+	+	1	
	10 Qondagi glyukozani aniqlash	+	+	+	+	+	1	
	11 OGLTT	-	+-	+	+	+	2	
Eslatma: Bemorni ko'rik vaqtida yo'ldosh kasalliklar aniqlanganda tibbiy muassasalar darajasiga asoslangan ko'rsatmalar bo'yicha qo'shimcha tekshiruvlar o'tkaziladi.								
Qo'shimcha laborator tekshiruvlar	1. Glikirlangan gemoglobin	-	-	-	+	+	1	butun homiladorlik davri
	2 Reberg sinamasi	-	-	+	+	+	1	
	3 Nechiporenko bo'yicha siydik tahlili	-	+	+	+	+	1	
Eslatma: Bemorni ko'rik vaqtida yo'ldosh kasalliklar aniqlanganda tibbiy muassasalar darajasiga asoslangan ko'rsatmalar bo'yicha qo'shimcha tekshiruvlar o'tkaziladi.								
Asosiy	1. UTT	-	+	+	+	+	4	butun

instrumental tekshiruvlar	2. Dopplerometriya	-	+	+	+	+	2	homiladorlik davri
Eslatma: Bemorni ko'rik vaqtida yo'ldosh kasalliklar aniqlanganda tibbiy muassasalar darajasiga asoslangan ko'rsatmalar bo'yicha qo'shimcha tekshiruvlar o'tkaziladi.								
Qo'shimcha instrumental tekshiruvlar	1. KTG	-	-	-	+	+	1	butun homiladorlik davri
	2. EKG	+	+	+	+	+	1	

OSHP – oilaviy shifokor punkti; OP – oilaviy poliklinika; KTMP – ko'p tarmoqli markaziy poliklinika; OIV – odam immunitet tanqisligi virusi; UTT – ultratovush tekshiruvi; OGLTT – og'iz orqali glyukozaga tolerantlik testi; EKG – elektrokardiografiya; KTG – kardiokografiya

KASALXONAGA YOTQIZISH KO'RSATMALARI:

Homiladorlik paytidagi qandli diabeti bo'lgan homiladorlarni rejali ravishda kasalxonaga yotqizish ko'rsatmalari

- turg'un bo'lmagan glikemiya,
- qon tomir asoratlari mavjudligi,
- akusherlik asoratlari,
- homila tomonidan asoratlari,
- tug'ruqni amalga oshirish zaruriyati.

MEDIKAMENTOZ DAVO

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davo)		Tez va shoshilinch yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Statsionar yordam*				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	TTYO/ uy sharoitida	OP/ OSHP/ KTMP	Tuman shifoxonasi	Viloyat miqyosidagi TM	Respublika miqyosidagi TM		
1. Insulin	100 Yed v 1 ml	-	+	+	+	+	Insulin terapiyasi sxemasi va insulin preparati turi endokrinolog shifokor tomonidan individual tanlanadi	Insulin terapiyasi sxemasi va insulin preparati turi endokrinolog shifokor tomonidan individual

Davolash tadbirlari (qo'shimcha medikamentoz davo)		Rejali tibbiy yordam darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Statsionar yordam*				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	TTYO/ uy sharoitida	OP/ OSHP/ KTMP	Tuman shifoxonasi	Viloyat miqyosidagi TM	Respublika miqyosidagi TM		
Ko'zda tutilmagan	-	+	+	+	+	+	-	-
Eslatma: Qo'shimcha dori vositalari yo'ldosh somatik kasalliklar yoki akusherlik asoratlari mavjud bo'lganda ko'rsatiladi. Bunday hollarda dori vositalari ro'yxati, ularning dozasi, davolash kurslarining davomiyligi tegishli nozologiyalarning milliy klinik protokollari va standartlari bilan tartibga solinadi.								

REJALI JARROHLIK AMALIYOTI

Davolash tadbirlari (operativ davo)		Tez va shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
		Ambulator yordam		Statsionar yordam*		
Jarrohlik amaliyoti/aralashuv/muolaja nomi		TTYO/ uy sharoitida	OP/ OSHP/ KTMP	Tuman shifoxonasi	Viloyat miqyosidagi TM	Respublika miqyosidagi TM
Kesar kesish (akusherlik ko'rsatmalari mavjud bo'lganda)		-	-	+	+	+
Eslatma: Homiladorlik paytidagi qandli diabetida kesar kesish faqat akusherlik ko'rsatmalari bo'yicha amalga oshiriladi.						

DAVOLOVCHI OVQATLANISH/PARHYEZ

Ovqatlanish tartibi		Tez va shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
		Ambulator yordam		Statsionar yordam*		
Parhez stoli va uning davomiyligi		TTYO/ uy sharoitida	OP/ OSHP/ KTMP	Tuman shifoxonasi	Viloyat miqyosidagi TM	Respublika miqyosidagi TM
Stol №9 (yuqori glikemik indeksga (GI) ega uglevodlarni, tez hazm bo'ladigan uglevodlarni, trans-yog'larni istisno qilgan holda, sutkalik uglevodlar miqdori 175 g yoki hisoblangan sutkalik ovqat kaloriyasining kamida 40% ni		+	+	+	+	+

tashkil etgan holda, glikemiya va siydikdagi keton tanachalari nazorati ostida)					
---	--	--	--	--	--

BEMORNI "D" HISOBIDA DISPANSER KUZATUVI

Reabilitatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OSHP/OP / KTMP	Statsionar sharoitida	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Oilaviy shifokor ko'rigi	+	+	1	3 oy
	2. Endokrinolog ko'rigi	+	+	1	3 oy
	3. Akusher-ginekolog ko'rigi	+	+	1	3 oy
Eslatma: GQD bo'lib o'tgan bemorlarda 2-tur qandli diabet rivojlanishini oldini olish uchun endokrinolog shifokor kuzatuvini davom ettirish zarur					
Laboratoriya tekshiruvlar	Qon glyukozasini aniqlash	+	+	3	3 oy
Eslatma: Qo'shimcha laboratoriya tekshiruvlari endokrinolog shifokorining ko'rsatmalariga ko'ra tayinlanadi.					
Reabilitatsiya tadbirlari	1. Diyetoterapiya: №9 stol (glikemik indeks (GI) yuqori bo'lgan uglevodlar, yengil o'zlashtiriladigan uglevodlar va trans-yog'larni chiqarib tashlash, sutkalik uglevod miqdori 175 g yoki hisoblangan sutkalik kaloriyaning kamida 40%ini tashkil qilishi kerak, glikemiya va siydikdagi keton tanachalari nazorati ostida).	+	+	Doimiy ravishda	3 oy
	2. O'rtacha jismoniy mashqlar dasturlari, masalan, ovqatlangandan keyin 30 daqiqa davomida piyoda yurish;	+	+	Doimiy ravishda	3 oy

REABILITATSIYA

Reabilitatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	Uy sharoitida	OSHP/OP / KTMP	Statsionar sharoitida	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Oilaviy shifokor ko'rigi	-	+	+	Tug'ruqdan keyin kamida 1 marta	3 oy
	2. Endokrinolog ko'rigi	-	+	+	Tug'ruqdan keyin kamida 1 marta	
	3. Akusher-ginekolog ko'rigi	-	+	+	Tug'ruqdan keyin kamida	

					1 marta	
Eslatma: maxsus reabilitatsiya talab qilinmaydi.						
Laborator tekshiruvlar	Qon glyukozasini aniqlash	-	+	+	Tugʻruqdan keyin kamida 1 marta	3 oy
Eslatma: qoʻshimcha laboratoriya tekshiruvlari endokrinolog shifokorining koʻrsatmalariga koʻra tayinlanadi.						
Reabilitatsion usullar	1. Diyetoterapiya: №9 stol (glikemik indeks (GI) yuqori boʻlgan uglevodlar, yengil oʻzlashtiriladigan uglevodlar va trans-yogʻlarni chiqarib tashlash, sutkalik uglevod miqdori 175 g yoki hisoblangan sutkalik kaloriyaning kamida 40%ini tashkil qilishi kerak, glikemiya va siydikdagi keton tanachalari nazorati ostida).	+	+	+	Uch oy davomida	3 oy
	2. Oʻrtacha jismoniy mashqlar dasturlari, masalan, ovqatlangandan keyin 30 daqiqa davomida piyoda yurish;					
Eslatma: odatda, tugʻruqdan keyingi reabilitatsiya muddati 12 haftadan iborat. Bu vaqt davomida koʻpchilik bemorlarda homiladorlikka bogʻliq giperglikemiya yoʻqoladi.						

BIRLAMCHI, IKKILAMCHI VA UCHINCHI DARAJALI PROFILAKTIKA / SKRINING

Profilaktika choralari	Nazvaniye meditsinskix uslug	OSHP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Profilaktika davri
Mutaxassis (shifokor) maslahati	Oylaviy shifokor koʻrigi	+	+	2	Butun homiladorlik davri
	Akusher-ginekolog koʻrigi	+	+	2	Butun homiladorlik davri
Eslatma:					
1. Barcha ayollarga, 2-tur diabetining xavf omillariga ega boʻlgan, homiladorlikni rejalashtirish bosqichida pregestatsion saxarli diabetni aniqlash uchun standart tekshiruv oʻtkazish kerak, shuningdek, homiladorlikni rejalashtirish bosqichida hayot tarzini oʻzgartirish tavsiya etiladi.					
2. Profilaktika maqsadida barcha homilador ayollarga quyidagilar tavsiya etilgan:					
- 75-grammli 2-soatlik glyukozaga tolerantlik testi (GTT) Homiladorlik paytidagi qandli diabetida xavfiga ega ayollarda birinchi tashrifda va 26-28 haftada oʻtkaziladi.					
- Agar Homiladorlik paytidagi qandli diabeti xavfi yoʻq boʻlsa, homilador ayollarga birinchi tashrifda vena plazmasidagi glyukoza miqdorini oʻlchash va 26-28 haftada OGLTT oʻtkazish koʻrsatiladi.					

PALLIATIV DAVOLASH

Bu kasallikda paliativ davolash nazarda tutilmagan.

HOMILADORLIK PAYTIDAGI QANDLI DIABETIDA TEZ TIBBIY YORDAM

Homiladorlik paytidagi qandli diabeti bo'lgan homiladorlarni shoshilinch ravishda kasalxonaga yotqizish ko'rsatmalari

- to'g'riqning tez rivojlanishi
- shoshilinch akusherlik ko'rsatmalari bo'yicha shoshilinch tug'ruqni olib tashlashga extiyoj(tug'ruqdan oldingi qon ketish, og'ir preeklampsiya/eklampsiya, to'g'ruqdan oldingi amniotik suvlar ketishi va kesar kesishiga ko'rsatmalar mavjudligi)
- nazorat qilinmaydigan gipo- yoki giperqlikemiya sababli ongning buzilishi
- qon tomir asoratlari fonida poliorganik yetishmovchiligi

HOMILADORLIK PAYTIDAGI QANDLI DIABETI NOZOLOGIYASI BO'YICHA SHOSHILINCH TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Tez va shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam*				
		TTYO/ uy sharoitida	OP/ OSHP/ KTMP	Tuman shifoxonasi	Viloyat miqyosidagi TM	Respublika miqyosidagi TM		
Asosiy mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Shikoyatlar va anamnez 2. Obyektiv ko'rik 3. Fizikal va klinik tekshiruv	Oilaviy shifokor	Oilaviy shifokor, endokrinolog, akusher-ginekolog	Akusher-ginekolog, endokrinolog	Akusher-ginekolog, endokrinolog	Akusher-ginekolog, endokrinolog	1	butun homiladorlik davri
Izoh: Tumanda mutaxassis bo'lmagan hollarda, bemorlar qo'shni tumanga yuboriladi.								
Mutaxassis (shifokor) maslahati (qo'shimcha)	4. Shikoyatlar va anamnez 5. Obyektiv ko'rik 6. Fizikal va klinik tekshiruv	-	Terapevt, okulist, nevropatolog, nefrolog, kardiolog	Terapevt, okulist, nevropatolog, nefrolog, kardiolog	Terapevt, okulist, nevropatolog, nefrolog, kardiolog	Terapevt, okulist, nevropatolog, nefrolog, kardiolog	1	butun homiladorlik davri
Izoh: Bemorni tekshirish paytida hamroh kasalliklar aniqlanganda, tibbiyot muassasalari darajasida ko'rsatmalarga muvofiq qo'shimcha mutaxassislar maslahati o'tkaziladi..								
Asosiy laborator tekshiruvlar	1. Umumiy (klinik) qon tekshiruvi	+	+	+	+	+	1	butun homiladorlik davri
	2. Umumiy (klinik) siydik tahlili	+	+	+	+	+	1	

	3. Qon guruhi va Rh omilini aniqlash	-	-	+	+	+	1	
	4 Koagulogramma	-	-	-	+	+	1	
	5 Vasserman reaksiyasi (RW)	-	-	+	+	+	1	
	6 HBsAg aniqlash	-	-	+	+	+	1	
	7 OIV aniqlash	-	-	+	+	+	1	
	8 AntiHCV aniqlash	-	-	+	+	+	1	
	9 Qon guruhini aniqlash	-	-	+	+	+	1	
	10 Qondagi glyukozani aniqlash	+	+	+	+	+	1	
	11 OGLTT	-	+-	+	+	+	2	
Eslatma: Bemorni ko'rik vaqtida yo'ldosh kasalliklar aniqlanganda tibbiy muassasalar darajasiga asoslangan ko'rsatmalar bo'yicha qo'shimcha tekshiruvlar o'tkaziladi.								
Qo'shimcha laborator tekshiruvlar	1. Glikirlangan gemoglobin	-	-	-	+	+	1	butun homiladorlik davri
	2 Reberg sinamasi	-	-	+	+	+	1	
	3 Nechiporenko bo'yicha siydik tahlili	-	+	+	+	+	1	
Eslatma: Bemorni ko'rik vaqtida yo'ldosh kasalliklar aniqlanganda tibbiy muassasalar darajasiga asoslangan ko'rsatmalar bo'yicha qo'shimcha tekshiruvlar o'tkaziladi.								
Asosiy instrumental tekshiruvlar	1. UTT	-	+	+	+	+	4	butun homiladorlik davri
	2. Dopplerometriya	-	+	+	+	+	2	
Eslatma: Bemorni ko'rik vaqtida yo'ldosh kasalliklar aniqlanganda tibbiy muassasalar darajasiga asoslangan ko'rsatmalar bo'yicha qo'shimcha tekshiruvlar o'tkaziladi.								
Qo'shimcha instrumental tekshiruvlar	1. KTG	-	-	-	+	+	1	butun homiladorlik davri
	2.EKG	+	+	+	+	+	1	

OShP – oilaviy shifokor punkti; OP – oilaviy poliklinika; KTMP – ko'p tarmoqli markaziy poliklinika; OIV – odam immunitet tanqisligi virusi; UTT – ultratovush tekshiruvi; OGLTT – og'iz orqali glyukozaga tolerantlik testi; EKG – elektrokardiografiya; KTG – kardiokografiya

MEDIKAMENTOZ DAVO

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davo)	Tez va shoshilinch yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
	Ambulator yordam		Statsionar yordam*				
	TTYO/ uy	OP/	Tuman	Viloyat	Respublika		

Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	sharoitida	OSHP/ KTMP	shifoxonasi	miqyosidagi TM	miqyosidagi TM			
Insulin	100 Yed v 1 ml	-	+	+	+	+	Insulin terapiyasi sxemasi va insulin preparati turi endokrinolog shifokor tomonidan individual tanlanadi	Insulin terapiyasi sxemasi va insulin preparati turi endokrinolog shifokor tomonidan individual tanlanadi	
Davolash tadbirlari (qo'shimcha medikamentoz davo)		Rejali tibbiy yordam darajasi va turi bo'yicha						O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Statsionar yordam*					
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	TTYO/ uy sharoitida	OP/ OSHP/ KTMP	Tuman shifoxonasi	Viloyat miqyosidagi TM	Respublika miqyosidagi TM			
Ko'zda tutilmagan	-	+	+	+	+	+	-	-	
Eslatma: Qo'shimcha dori vositalari yo'ldosh somatik kasalliklar yoki akusherlik asoratlari mavjud bo'lganda ko'rsatiladi. Bunday hollarda dori vositalari ro'yxati, ularning dozasi, davolash kurslarining davomiyligi tegishli nozologiyalarning milliy klinik protokollari va standartlari bilan tartibga solinadi.									

SHOSHILINCH JARROHLIK AMALIYOTI

Davolash tadbirlari (operativ davo)	Tez va shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Statsionar yordam*		
	TTYO/ uy sharoitida	OP/ OSHP/ KTMP	Tuman shifoxonasi	Viloyat miqyosidagi TM	Respublika miqyosidagi TM
Jarrohlik amaliyoti/aralashuv/muolaja nomi					
Kesar kesish (akusherlik ko'rsatmalari mavjud bo'lganda)	-	-	+	+	+
Eslatma: Homiladorlik paytidagi qandli diabetida kesar kesish faqat akusherlik ko'rsatmalari bo'yicha amalga oshiriladi.					

DAVOLOVCHI OVQATLANISH/PARHEZ

Ovqatlanish tartibi	Tez va shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha
----------------------------	--

Parhez stoli va uning davomiyligi	Ambulator yordam		Statsionar yordam*		
	TTYO/ uy sharoitida	OP/ OSHP/ KTMP	Tuman shifoxonasi	Viloyat miqyosidagi TM	Respublika miqyosidagi TM
Stol №9 (yuqori glikemik indeksga (GI) ega uglevodlarni, tez hazm bo'ladigan uglevodlarni, trans-yog'larni istisno qilgan holda, sutkalik uglevodlar miqdori 175 g yoki hisoblangan sutkalik ovqat kaloriyasining kamida 40% ni tashkil etgan holda, glikemiya va siydikdagi keton tanachalari nazorati ostida)	+	+	+	+	+

BEMORNI "D" HISOBIDA DISPANSER KUZATUVI

Reabilitatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OSHP/OP / KTMP	Statsionar sharoitida	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Oilaviy shifokor ko'rigi	+	+	1	3 oy
	2. Endokrinolog ko'rigi	+	+	1	3 oy
	3. Akusher-ginekolog ko'rigi	+	+	1	3 oy
<i>Eslatma. homiladorlik paytidagi qandli diabetida bo'lib o'tgan bemorlarda 2-tur qandli diabet rivojlanishini oldini olish uchun endokrinolog shifokor kuzatuvini davom ettirish zarur</i>					
Laborator tekshiruvlar	Qon glyukozasini aniqlash	+	+	3	3 oy
<i>Eslatma: Qo'shimcha laboratoriya tekshiruvlari endokrinolog shifokorining ko'rsatmalariga ko'ra tayinlanadi.</i>					
Reabilitatsiya tadbirlari	1. Diyetoterapiya: №9 stol (glikemik indeks (GI) yuqori bo'lgan uglevodlar, yengil o'zlashtiriladigan uglevodlar va trans-yog'larni chiqarib tashlash, sutkalik uglevod miqdori 175 g yoki hisoblangan sutkalik kaloriyaning kamida 40%ini tashkil qilishi kerak, glikemiya va siydikdagi keton tanachalari nazorati ostida).	+	+	Doimiy ravishda	3 oy
	2. O'rtacha jismoniy mashqlar dasturlari, masalan, ovqatlangandan keyin 30 daqiqa davomida piyoda yurish;	+	+	Doimiy ravishda	3 oy

REABILITATSIYA

Reabilitatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	Uy sharoitida	OSHP/OP / KTMP	Statsionar sharoitida	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Oilaviy shifokor ko'rigi	-	+	+	Tug'ruqdan keyin kamida 1 marta	3 oy
	2. Endokrinolog ko'rigi	-	+	+	Tug'ruqdan keyin kamida 1 marta	
	3. Akusher-ginekolog ko'rigi	-	+	+	Tug'ruqdan keyin kamida 1 marta	
<i>Eslatma: maxsus reabilitatsiya talab qilinmaydi.</i>						
Laborator tekshiruvlar	Qon glyukozasini aniqlash	-	+	+	Tug'ruqdan keyin kamida 1 marta	3 oy
<i>Eslatma: qo'shimcha laboratoriya tekshiruvlari endokrinolog shifokorining ko'rsatmalariga ko'ra tayinlanadi.</i>						
Reabilitatsion usullar	1. Diyetoterapiya: №9 stol (glikemik indeks (GI) yuqori bo'lgan uglevodlar, yengil o'zlashtiriladigan uglevodlar va trans-yog'larni chiqarib tashlash, sutkalik uglevod miqdori 175 g yoki hisoblangan sutkalik kaloriyaning kamida 40%ini tashkil qilishi kerak, glikemiya va siydikdagi keton tanachalari nazorati ostida).	+	+	+	Uch oy davomida	3 oy
	2. O'rtacha jismoniy mashqlar dasturlari, masalan, ovqatlangandan keyin 30 daqiqa davomida piyoda yurish;					
Eslatma: odatda, tug'ruqdan keyingi reabilitatsiya muddati 12 haftadan iborat. Bu vaqt davomida ko'pchilik bemorlarda homiladorlikka bog'liq giperglikemiya yo'qoladi.						

BIRLAMCHI, IKKILAMCHI VA UCHINCHI DARAJALI PROFILAKTIKA / SKRINING

Profilaktika choralari	Nazvaniye meditsinskix uslug	OSHP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Profilaktika davri
Mutaxassis (shifokor) maslahati	Oylaviy shifokor ko'rigi	+	+	2	Butun homiladorlik davri
	Akusher-ginekolog ko'rigi	+	+	2	Butun homiladorlik davri
Eslatma:					

1. Barcha ayollarga, 2-tur diabetining xavf omillariga ega bo'lgan, homiladorlikni rejalashtirish bosqichida pregestatsion saxarli diabetni aniqlash uchun standart tekshiruv o'tkazish kerak, shuningdek, homiladorlikni rejalashtirish bosqichida hayot tarzini o'zgartirish tavsiya etiladi.
2. Profilaktika maqsadida barcha homilador ayollarga quyidagilar tavsiya etilgan:
 - 75-grammli 2-soatlik glyukozaga tolerantlik testi (GTT) Homiladorlik paytidagi qandli diabetida xavfiga ega ayollarda birinchi tashrifda va 26-28 haftada o'tkaziladi.
 - Agar Homiladorlik paytidagi qandli diabeti xavfi yo'q bo'lsa, homilador ayollarga birinchi tashrifda vena plazmasidagi glyukoza miqdorini o'lchash va 26-28 haftada OGLTT o'tkazish ko'rsatiladi.

PALLIATIV DAVOLASH

Bu kasallikda paliativ davolash nazarda tutilmagan.